

ЗАТВЕРДЖЕНО

Засідання педагогічної ради
Протокол від 31 серпня 2020 року №08

Освітня програма Вільшанської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів (опорний навчальний заклад) Вільшанської районної ради Кіровоградської області на 2020/2021 навчальний рік

ВСТУП

ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАКЛАДУ ТА ЗАСІБ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

Вільшанська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів (опорний навчальний заклад) Вільшанської районної ради Кіровоградської області у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами МОН, інших центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 778, Державним стандартом початкової загальної освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011р. № 462, Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87, Державними стандартами базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим постановами Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. № 1392, Державними санітарними правилами та нормами влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу ДСанПіН 5.5.2.008-01, затвердженими постановою Головного державного санітарного лікаря України від 14.08.2001 р. № 63.

Призначення школи полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми. Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реформування змісту та гуманізація цілей дошкільної освіти України, суть якого полягає в реалізації компетентнісної парадигми, орієнтує педагогів на впровадження у педагогічну практику цілісного підходу до розвитку особистості. Важливим показником життєвої компетентності **дошкільника**, його життєздатності, спроможності правильно

орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати собі розв'язувати проблеми є цілісне світобачення, фундамент якого закладається саме в дошкільному віці. Освітня діяльність у дошкільному віці має спрямовуватись на становлення дошкільної зрілості, важливою ознакою якої є сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість. Вказані якості є базовими для становлення особистості дитини, ступінь їх розвитку визначає передусім рівень її психічної активності, створює можливості для подальшого саморозвитку на етапі молодшого шкільного дитинства.

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими. Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення. Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості: добре проінформована особистість; прагне до самоосвіти та вдосконалення; готова брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави; є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки; відповідально ставиться до свого здоров'я та довкілля; мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал. Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник – свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків.

ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАКЛАДУ

Реалізація права дитини на здобуття дошкільної, початкової освіти, базової та повної загальної середньої освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту на подальших етапах.

Основним засобом реалізації призначення закладу освіти є здійснення освітньої діяльності відповідно до освітніх програм.

СТРУКТУРА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Вільшанська загальноосвітня школа I-III ступенів (опорний навчальний заклад)

Добрівська загальноосвітня школа I-III ступенів філія

Калмазівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I ступеня – дошкільний навчальний заклад» філія

Маловільшанський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I ступеня – дошкільний навчальний заклад» філія

Станкуватський навчально-виховний комплекс «Дошкільний навчальний заклад - загальноосвітній навчальний заклад I ступеня» філія

Дана Освітня програма створена на 2020/2021 навчальний рік відповідно до статті 33 Закону України «Про освіту», прийнятого 05.09.2017 року, що набув чинності 28.09.2017 року постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», наказів Міністерства освіти і науки України № 1272 від 08.10.2019 року «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», № 1273 від 08.10.2019 року «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти», наказом № 407 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня», № 405 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», № 1493 від 28.11.2019 року «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» згідно рекомендацій листа Міністерства освіти і науки України №1/9-254 від 20.04.2018 року «Щодо типових освітніх програм для 2-11 класів», складається на основі навчальних планів, які подані у таких документах:

- для учнів 1-3 класів відповідно Типової освітньої програми НУШ-2 авторського колективу під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом № 1273 від 08.10.2019 року;

- для учнів 4 класу відповідно додатку №1 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом № 407 від 20.04.2018 року;

- для учнів 5-7-х класів відповідно таблиці №13, 8-9-х класів відповідно таблиці № 8 наказу № 405 від 20.04.2018 року;

- для 10-11 класу відповідно таблиці №2 до наказу № 1493 від 28.11.2019 року.

Освітня програма враховує інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році, затвержені листом МОН від 11.08.2020 №1/9-430, лист Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради від 14.08.2020 №063-4508 «Про структуру 2020-2021 навчального року»; Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (постанова Головного державного санітарного лікаря України від 14.08.2001 №63).

Освітня програма визначає:

1) загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів для кожної ступені окремо;

2) очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку;

3) пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України»;

4) рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- 5) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

МЕТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Реалізація предметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентоздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність).

2. Забезпечення діяльній спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість.

3. Реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків; наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів.

4. Зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

НАПРЯМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Згідно з чинним законодавством повна загальна середня освіта здобувається на таких рівнях:

- дошкільна освіта;
- початкова освіта – 4 роки;
- базова середня освіта - 5 років;
- профільна середня освіта – 2 роки.

УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Забезпечити логічну послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах.
2. Організувати освітній процес на основі формування та розвитку предметних компетентностей та їх корекції.
3. Використовувати в освітньому процесі сучасні інноваційні технології, системи (методики) навчання;
4. Здійснити навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, зокрема підручниками та навчальними посібниками, схваленими Міністерством освіти і науки України.
5. Спрямувати освітній процес на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання.
6. Запровадити в освітній процес школи сучасні технології навчання, зокрема: проектні, інформаційно-комунікаційні, критичного мислення, інтерактивні технології, рейтингового оцінювання, окремі освітні тренди.
7. Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення сформувати варіативну складову навчального плану, спрямувати її на підсилення предметів інваріантної складової. запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, розвивають індивідуальну орієнтованість особистості та формують її всебічний розвиток.

8. Реалізувати навчання за наскрізними лініями через організацію розвивального освітнього середовища, роботу в проектах, позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.
9. Забезпечити профільне навчання старшої школи.
10. Розвивати здібності та обдарування дітей.
11. Створити умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища;
- забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
- науковий характер освіти;
- цілісність і наступність системи освіти;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- відповідальність і підзвітність закладу освіти перед громадою;
- інтеграція з ринком праці;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- гуманізм;
- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії;
- формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
- невтручання політичних партій в освітній процес;
- невтручання релігійних організацій в освітній процес (крім випадків, визначених Законом України «Про освіту»).

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ: 2020/2021 навчальний рік

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ:

I розділ – дошкільна освіта

II розділ – початкова освіта

III розділ – базова середня освіта

IV розділ – профільна середня освіта

V розділ - індивідуальна форма навчання

VI розділ – інклюзивна форма навчання

РОЗДІЛ I ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Освітня програма дошкільної ланки розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компонента дошкільної освіти.

Зміст програми визначається Базовим компонентом дошкільної освіти. Освітня робота здійснюється за освітніми програмами «Я у Світі» (ранній вік, молодші та середні групи) та «Впевнений старт» (у старших групах). Завдання освітніх ліній Базового компонента реалізуються на основі блочно-тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу.

Особливістю освітньої діяльності у дошкільній ланці є організація освітньої діяльності в різновікових групах із застосуванням технології складання інтелектуальних карт як інструмента планування освітнього процесу на засадах інтеграції, методу навчально-пізнавальної діяльності, інструмента методичної та управлінської діяльності.

Основними формами організованої освітньої діяльності дошкільників є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості залежно від віку дітей; гурткова робота, організовані ігри різних видів, спостереження, прогулянки, дослідно-експериментальна, художньо-продуктивна, театралізована діяльність. Зайнятість дітей за цими формами рівномірно розподіляється протягом їх перебування в закладі з урахуванням віку, працездатності в різний час, можливості поєднання з іншими видами діяльності відповідно до завдань освітнього процесу. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діялісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання.

Освітня програма дошкільної ланки Вільшанської ЗШ I-III ступенів передбачає досягнення вихованцями на кінець дошкільного віку дошкільної зрілості та сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання.

Особливості освітньої діяльності у дошкільній ланці:

інтеграція як основний принцип побудови та організації освітнього процесу;

використання інновційних технологій в освітній, методичній, самоосвітній та управлінській діяльності;

реалізація літературних проєктів як особливої форми освітньої діяльності на основі літературних творів;

здійснення моніторингу розвитку старших дошкільників на кінець дошкільного віку.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ

Освітня програма дошкільної ланки передбачає досягнення вихованцями на кінець дошкільного віку дошкільної зрілості та сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Моніторинг розвитку старших дошкільників здійснюється на кінець дошкільного віку, має формувальний характер і не підлягає стандартизованим критеріям. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити умовисновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітній процес.

РОЗДІЛ II ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Освітня програма школи I ступеня Вільшанської ЗШ I-III ступенів розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та Державного стандарту початкової освіти.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Для 1-3-х класів освітня програма розроблена на основі типових освітніх програм, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 №1272 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти», від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти».

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математичну компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та умінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі

проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічну компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційну компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечно та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурну компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтва) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансову грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі засад інтеграції, міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, використання яких посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування цілісного світогляду. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ ТА ОРІЄНТОВНА ТРИВАЛІСТЬ І МОЖЛИВІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ, ДИСЦИПЛІН

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 класу НУШ (1 цикл) визначено 805 годин/навчальний рік, 2 клас НУШ (1 цикл) – 875 годин /навчальний рік, 3 клас НУШ (2 цикл) – 910 годин/навчальний рік.

Відповідно до робочого навчального плану для початкової школи з навчанням українською мовою, розробленого на підставі типової освітньої програми початкової освіти під керівництвом Шияна:

Освітні галузі	Предмети	1	2	3	Разом
		Мовно-літературна	Українська мова	7	7
	Іноземна мова	2	3	3	10
Математична		4	4	5	17
Природознавство, Я у світі		–	–	–	2
Я досліджую світ (природнича, соціальна, громадянська, історична, здоров'язбережувальна)		3	3	3	9
Мистецька	Образотв. Мистецтво	1	1	1	4
	Музичне мистецтво	1	1	1	4
Технологічна	Трудове навчання	1	1	1	4
	Інформатика	–	1	1	3
Фізкультурна		3	3	3	12
Усього		20+3	21+3	22+3	77+12
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	88
Варіативний складник: Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей (підсилення вивчення української мови).		1	1	1	5
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету		23	25	26	100

- здійснено розподіл навчального навантаження на тиждень;
- встановлено погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання;
- визначено гранично допустиме тижневе навантаження учнів, що забезпечує реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, через окремі предмети.

Інтегровано вивчається навчальний предмет «Я досліджую світ». При вивченні інтегрованого предмету «Я досліджую світ» здійснюється розподіл годин між освітніми галузями: природнича, громадянська, історична, соціальна і здоров'язбережна – разом 3 год./тиждень для учнів 1 – 2 класу.

Відповідно до наказу МОНУ від 20.04.2018 р. № 407 закладом освіти визначено загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 – 4-х класів:

- для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік,
- для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,
- для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Варіативна складова навчального плану спрямована на підсилення вивчення української мови (за навчальними програмами для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня).

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Відповідно до Загальних положень типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затверджених наказом МОНУ від 20.04.2018 р. № 407, освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мовно-літературна (мовний і літературний компоненти) та іншомовна (англійська мова), математична (математика), я досліджую світ (природнична, громадянська, історична, соціальна, здоров'язбережувальна). До предметів, які вивчаються в початковій школі відносяться: українська мова (мова та читання), іноземна (англійська) мова, математика, природознавство, я у світі, я досліджую світ, образотворче мистецтво, музичне мистецтво, трудове навчання, інформатика, основи здоров'я, фізична культура.

Зміст предметів, які вивчаються в початковій школі, закладений в переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-3-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 4 класів здійснюється за 12-бальною системою згідно наказу МОН від 21.08.2013 №1222 (зі змінами).

Відповідно до чинного законодавства при визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, 2 – 4 класах – 40 хвилин.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ

Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, що забезпечує формування у молодших школярів ключових компетентностей, які реалізуються через уміння вчитися, здатність логічно міркувати, уміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду практичної діяльності для вирішення повсякденних задач, уміння працювати в команді тощо. Крім того, навчання в 1 – 4 класах сприятиме виробленню в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова

грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Тому доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Формуванню ключових компетентностей сприяє та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти І ступеня педагогічний колектив запроваджує такі форми організації освітнього процесу різні типи уроків: екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, флешмоби, аукціони, батли, які вчитель може організовувати у межах уроку або в позаурочний час.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

У відповідності до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться 5 років і 8 місяців. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

**Робочий навчальний план
Вільшанської загальноосвітньої школи
І-ІІІ ступенів(опорний навчальний заклад) на 2020/2021 навчальний рік
Інваріативна частина
ПОЧАТКОВА ОСВІТА**

Предмет/Клас	1-А	1-Б	2-А	2-Б	3-А	3-Б	4-А	4-Б	
Українська мова	5	5	5	5	5	5	7	7	46
Іноземна мова	2	2	3	3	3	3	2	2	20
Математика	3	3	3	3	4	4	4	4	28
Я досліджую світ	7	7	8	8	7	7	-	-	44
Природознавство	-	-	-	-	-	-	2	2	4
Я у світі	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Інформатика	-	-	-	-	1	1	1	1	4
Основи здоров'я	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Трудове навчання	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Музичне мистецтво	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Образот.мист.	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Мистецтво	2	2	2	2	2	2	-	-	12

Фізкультура	3	3	3	3	3	3	3	3	24
Всього	22	22	24	24	25	25	24	24	190

Варіативна частина

Математика	1	1	1	1	-	-	-	-	4
	23	23	25	25	25	25	24	24	194

Години від поділу

Інформатика	-	-	-	-	-	-	1	1	2
									196

ГПД- 1.5 ставки

Підвіз учнів – 1.5 ставки

Всього годин - 196

РОЗДІЛ III ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Для 5-9-х класів освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня». Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів складає 5845 годин/навчальний рік:

- для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,
- для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
- для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задач; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Шкільну освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мови і літератури, суспільствознавство, мистецтво, математика, природознавство, технології, здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні

уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани

II ступеня містять усі предмети інваріантної складової, передбачені таблицею 3 до Типової освітньої програми.

В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

Освітня галузь «Мистецтво» в 5-7-х класах реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво», в 8-9-х класах – предметом «Мистецтво».

Математика в 7-9-х класах вивчається окремими предметами «Алгебра», «Геометрія».

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічного забезпечення, за результатами анкетування учнів.

Робочий навчальний план

Вільшанської загальноосвітньої школи

I-III ступенів (опорний навчальний заклад) на 2020/2021 навчальний рік

Інваріативна частина

БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Предмет/Клас	5-А	5-Б	5-В	6-А	6-Б	7-А	7-Б	8-А	8-Б	9-А	9-Б	
Українська мова	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	2,5	2,5	2	2	2	2	30,5
Українська літер.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
Зарубіжна літер.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
Іноземна (англ.)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33
Історія України	1	1	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	13
Всесвітня історія	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Правознавство	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	9
Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	9
Математика	4	4	4	4	4	-	-	-	-	-	-	20
Алгебра	-	-	-	-	-	2	2	2	2	2	2	12
Геометрія	-	-	-	-	-	2	2	2	2	2	2	12
Природознавство	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Біологія	-	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Географія	-	-	-	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5	15
Фізика	-	-	-	-	-	2	2	2	2	3	3	14
Хімія	-	-	-	-	-	1,5	1,5	2	2	2	2	11
Трудове навчання	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	16
Інформатика	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	15

Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33
Всього	26,5	26,5	26,5	29,5	29,5	31	31	31,5	31,5	33	33	329,5

Варіативна частина

Математика									1	1		2
Українська мова								1			1	2
Всього	26,5	26,5	26,5	29,5	29,5	31	31	32,5	32,5	34	34	333,5

Години від поділу

Інформатика	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	15
Трудове навчання	2	-	-	2	2	1	1	-	-	1	1	10
Українська мова				3,5	3,5	2,5						9,5
Англійська мова				3	3	3						9
Всього годин												43,5

Всього годин - 377 годин

Реалізація навчання за наскрізними лініями

Напрямки	Зміст
– організація освітнього середовища	– формування духовного, соціального і фізичного середовища навчання; – інноваційні технології навчання, освітні тренди.
– окремі предмети	– впровадження інтерактивних методів навчання з використанням компетентнісного підходу (урок-квест, кейс-урок, інтегрований урок, бінарний урок); – реалізація надпредметних, міжкласових та загальношкільних освітніх проєктів; – систематичне проблемне навчання на основі ускладнених міжпредметних тем
– робота в МАН	- секція фізика і астрономія, теоретична фізика - математика - біологія, психологія
– позакласна навчальна робота	організація тематичних днів та тижнів, пізнавальні квести, флешмоби
– робота гуртків	– гурток з біології «Юні дослідники біорізноманіття»; – гурток з інформатики «Юний кібернетик»; – гурток з хімії «Юний експериментатор»; – військово-патріотичного виховання «Хортинг-патріот»

РОЗДІЛ IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Для 10-11-х класів освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

- для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,
- для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Навчальний план для 10-11 класів розроблено відповідно до Державного стандарту, він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

До профільних предметів належать: українська мова, українська література, математика.

У 2020/2021 навчальному році у Вільшанській ЗШ I-III ступенів (опорний навчальний заклад 4 профільних класи: 10-А, 11-А – математичний, 10-Б, 11-Б - гуманітарний, у Добрівській ЗШ I-III ступенів – 1 профільний клас: 11 – гуманітарний.

Робочий навчальний план
Вільшанської загальноосвітньої школи
I-III ступенів (опорний навчальний заклад) на 2020/2021 навчальний рік
Інваріативна частина
ПРОФІЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Предмет/Клас	10-А	10-Б	11-А	11-Б	
Українська мова	2	4	2	4	12
Українська літер.	2	4	2	4	12
Зарубіжна літер.	1	1	1	1	4
Іноз. мова (англ.)	2	2	2	2	8
Математика	-	3	-	3	6
Алгебра	6	-	6	-	12
Геометрія	3	-	3	-	6
Інформатика	2	2	2	2	8
Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Всесвітня історія	1	1	1	1	4
Громадян.освіта	2	2	-	-	4
Географія	1,5	1,5	1	1	5
Фізика і астрон.	3	3	4	4	14
Хімія	1,5	1,5	2	2	7
Фізична культура	3	3	3	3	12
Захист України	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Біологія і екологія	2	2	2	2	8
Всього	35	33	34	32	134

Варіативна частина

Математика		1	-	1	2
Українська мова			1		1
Іноземна мова		1		1	2
	35	35	35	34	139

Години від поділу

Інформатика	2	2	2	2	8
-------------	---	---	---	---	---

Захист України	1.5	1.5	1,5	1.5	6
Всього					14

Всього годин – 153

Навчальним планом передбачено загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільного предмета.

При тематичному плануванні педагогами враховуються засоби інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів для реалізації наскрізних ліній.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу МОН від 20.02.2002 №128, зареєстрованого Міністерстві юстиції України 06.05.2002р. за №22976317, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом МОН №401 від 08.04.2016) 10-11 класи під час вивчення інформатики діляться на групи.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ УЧНІВ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня (затверджені наказами МОН України від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539).

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Профільний рівень Рівень стандарту
2.	Українська література	Профільний рівень Рівень стандарту
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4.	Іноземна мова	Рівень стандарту
5.	Історія України	Рівень стандарту
6.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
7.	Громадянська освіта	Рівень стандарту
8.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Профільний рівень Рівень стандарту
9.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
10.	Географія	Рівень стандарту
11.	Фізика і астрономія	Рівень стандарту
12.	Хімія	Рівень стандарту
13.	Фізична культура	Рівень стандарту
14.	Захист України	Рівень стандарту

Результати навчання повинні зробити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
--------------	-------------------------------	-------------------

1.	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2.	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3.	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6.	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7.	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення;</p>

			<p>використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8.	Соціальна громадянська компетентності	і	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9.	Обізнаність самовираження сфері культури	і у	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

10.	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
-----	--	--

Закладом освіти приділено велику увагу навчанню через наскрізні лінії, які є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів, а також соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Реалізація навчання за наскрізними лініями

Напрямки

Зміст

– організація середовища	освітнього	<ul style="list-style-type: none"> – формування духовного, соціального і фізичного середовища навчання; – інноваційні технології навчання, освітні тренди.
– окремі предмети		<ul style="list-style-type: none"> – впровадження інтерактивних методів навчання з використанням компетентнісного підходу (урок-квест, кейс-урок, інтегрований урок, бінарний урок); – реалізація надпредметних, міжкласових та загальношкільних освітніх проектів; – систематичне проблемне навчання на основі ускладнених міжпредметних тем
– робота в МАН		<ul style="list-style-type: none"> - секція фізика і астрономія, теоретична фізика - математика - біологія, психологія
– позакласна навчальна робота		<p>організація тематичних днів та тижнів, пізнавальні квести, флешмоби</p> <ul style="list-style-type: none"> – гурток з біології «Юні дослідники біорізноманіття»;
– робота гуртків		<ul style="list-style-type: none"> – гурток з інформатики «Юний кібернетик»; – гурток з хімії «Юний експериментатор»; – військово-патріотичного виховання «Хортинг-патріот»

1. Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу вважати екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів

РОЗДІЛ V ІНДИВІДУАЛЬНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Індивідуальне навчання у Вільшанській ЗШ I-III ступенів (опорний навчальний заклад) - це одна із форм організації освітнього процесу. Вона впроваджується для забезпечення права громадян на здобуття повної загальної середньої освіти з урахуванням індивідуальних здібностей та обдарувань, стану здоров'я, демографічної ситуації, організації їх навчання.

Індивідуальне навчання організовується відповідно до Закону України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх закладах»,

Індивідуальне навчання, відповідно до п.1.7 Положення про індивідуальну форму навчання, право на індивідуальне навчання має один учень 9-Б класу, який за станом здоров'я не може відвідувати освітній заклад.

Згідно з п.4.2. Положення про індивідуальну форму навчання кількість годин для організації індивідуального навчання учнів, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, відповідно до кількості предметів інваріантної складової навчального плану за умови виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти та Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, становить у 9 класі 14 годин на тиждень на учня.

Підставою для організації індивідуального навчання є заява батьків, довідка ПМПК, наказ директора освітнього закладу.

На учня, який навчається на індивідуальному навчанні, формується особова справа.

Навчання здійснюється за індивідуальним навчальним планом, затвердженим директором навчального закладу. Індивідуальні навчальні плани складаються на основі робочих навчальних планів, які затверджені в установленому порядку і складені на підставі типових навчальних планів, затверджених Міністерством освіти і науки України відповідно до кількості предметів інваріантної складової робочого навчального плану конкретного класу Учителі, які здійснюють індивідуальне навчання, на підставі існуючих програм і з урахуванням годин індивідуального навчального плану, складають календарні плани і подають на погодження заступнику директора з навчально-виховної роботи.

**Навчальний план
індивідуальна форма навчання учня 9-Б клас
2020/2021 навчальний рік**

Освітні галузі	Предмети	К-сть годин
Мови і літератури	Українська мова	1
	Українська література	1
	Іноземна мова	1,5
	Зарубіжна література	1
Суспільство-знавство	Історія України	0,75
	Всесвітня історія	0,5
	Основи правознавства	0,5
Мистецтво*	Мистецтво	0,5
	Алгебра	1
	Геометрія	1
	Біологія	1
	Географія	0,75
	Фізика	1,5
	Хімія	1
	Інформатика	0,5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5
Всього		14

Розклад навчальних занять погоджується письмово з батьками учнів (особами, які їх замінюють) і затверджується директором навчального закладу.

Виконання індивідуального навчального плану та програм, досягнення учнів у навчанні фіксуються в окремих журналах звичайного зразка, з урахуванням загальних вимог щодо ведення класних журналів.

При складанні індивідуальних навчальних планів, при оцінюванні навчальних досягнень учнів і при веденні журналів необхідно керуватися інструктивно-методичними рекомендаціями Міністерства освіти і науки України щодо вивчення базових дисциплін (поновлюються щорічно), Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти та спеціальної освіти.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ УЧНЯ

Освітній рівень учня, який здобуває освіту за індивідуальною формою не повинен відрізнятися від освітнього рівня учня, який навчається в класі. Дитина повинна опанувати всі теми, передбачені програмою.

РОЗДІЛ VI ІНКЛЮЗИВНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Відповідно до пункту 1 статті 20 закону «Про освіту», заклади освіти за потреби утворюють інклюзивні або спеціальні групи і класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Організація навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладі в 2020/2021 навчальному році здійснювалося відповідно до інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році (лист МОН № 1/9-495 від 31.08.2020 року). Освітній процес у Вільшанській ЗШ I-III ступенів (опорний навчальний заклад) організований з урахуванням епідемічної ситуації в регіоні, актів Кабінету Міністрів України про встановлення карантину та запровадження посиленних протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби СОУГО-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, постанови Головного державного санітарного лікаря від

22.08.2020 № 50, рекомендацій щодо організації роботи закладів загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році (лист Міністерства освіти і науки України від 05.08.2020 року № 1/9-420).

Інклюзивне навчання є способом організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти, яке організовується за інституційною (денною або вечірньою) формою здобуття освіти та передбачає включення дитини з особливими освітніми потребами до освітнього процесу спільно з іншими учнями класу. У Вільшанській ЗШ I-III ступенів (опорний навчальний заклад) на інклюзивній формі навчання знаходяться 9 учнів. Підставою для організації інклюзивної форми навчання є заява батьків, довідка - висновок ІРЦ, наказ директора освітнього закладу.

На учня, який навчається на інклюзивній формі навчання, формується особова справа.

Організація інклюзивного навчання з наданням психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 (із змінами).

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про освіту» інклюзивні або спеціальні класи утворюються в обов'язковому порядку на підставі заяви батьків дитини з особливими освітніми потребами, до якої обов'язково додається висновок інклюзивно-ресурсного центру та, за потреби, інші документи, визначені Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН від 16.04.2018 № 367, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р. за № 564/32016).

Порядком організації інклюзивного навчання визначено, за якими освітніми програмами, підручниками, методичними підходами організовується навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі, надані рекомендації щодо складання розкладу уроків для дітей з особливими освітніми потребами.

Індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма розробляються відповідно до особливостей інтелектуального розвитку учня.

Ключові компетентності учнів з особливими освітніми потребами для школярів **4-х класів** визначені відповідно до наказу МОНУ від 25.06.2018 року №693 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами».

Ключові компетентності учнів з особливими освітніми потребами для школярів **1-3 класів** у визначені відповідно до наказу МОНУ від 26.07.2018 року № 814 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами», мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів. До ключових компетентностей належать: володіння державною мовою, що передбачає уміння (самостійно або за допомогою) усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) (українською жестовою або за допомогою альтернативних засобів спілкування) та іноземними мовами, що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням

математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти;

екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Ключові компетентності **учнів 5-7 класів** визначені в типовій освітній програмі спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами (наказ МОН від 12.06.2018 № 627).

Ключові компетентності та їх компоненти

Ключові компетентності	Компоненти		
	Уміння (самостійно та/або з допомогою)	Ставлення	Навчальні ресурси
Спілкування державною мовою (і рідною — у разі відмінності, українською)	ставити запитання та розпізнавати проблему робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій	розуміння чітких і лаконічних формулювань	означення понять формулювання властивостей доведення правил, теорем

жестовою або за допомогою альтернативних засобів спілкування)	формі, таблицях, діаграмах, на графіках) розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас		
Спілкування іноземними мовами (здобувачі освіти з інтелектуальними порушеннями іноземну мову не вивчають)	здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною Програмою розуміти на слух (за допомогою американської дактильної абетки), зміст автентичних текстів читати та розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів ефективно взаємодіяти з іншими усно (за допомогою дактильної абетки), письмово, за допомогою засобів електронного спілкування	оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб висловлювати свої думки, почуття та ставлення використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови (української жестової мови) та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб оволодіння іноземною мовою обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії (у тому числі альтернативні засоби спілкування) відповідно до різних потреб	підручники словники жестівники довідкова література мультимедійні засоби адаптовані іншомовні тексти
Математична компетентність	оперувати текстовою та числовою інформацією встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності	усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві,	розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють

	(природними, культурними, технічними тощо) розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях	розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів	реальні життєві ситуації
Основні компетентності у природничих науках і технологіях	розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі будувати та досліджувати природні явища та процеси користуватися технологічними пристроями	усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях	складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
Інформаційно-цифрова компетентність	структурувати дані діяти за алгоритмом та складати алгоритми визначати достатність даних для розв'язання задачі використовувати різні знакові системи знаходити інформацію та оцінювати її достовірність доводити істинність тверджень	осмислення інформації та джерел її отримання усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач	візуалізація даних побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
Уміння вчитися впродовж життя	визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети організувати та планувати свою навчальну діяльність моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати,	усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь зацікавленість у пізнанні світу розуміння важливості вчитися впродовж життя прагнення до вдосконалення	моделювання власної освітньої траєкторії

		контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності доводити правильність власного судження або визнавати помилковість	результатів своєї діяльності	
Ініціативність підприємливість	і	вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання	ініціативність, відповідальність, упевненість у собі переконаність, що успіх команди — це особистий успіх позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших	завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
Соціальна громадянська компетентності	і	висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів аргументувати та відстоювати свою позицію ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані	ощадливість і поміркованість рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження відповідальність за спільну справу повага до прав людини	завдання соціального змісту
Обізнаність самовираження сфері культури	і у	висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог (зокрема й за допомогою української жестової мови, альтернативних засобів спілкування), враховувати національні та культурні	культурна самоідентифікація повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві усвідомлення	математичні моделі в різних видах мистецтва

	особливості співрозмовників, дотримуючись етики спілкування та взаємодії враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо)	впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства	
Екологічна грамотність і здорове життя	аналізувати й оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень	усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних ощадне, бережливе ставлення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо	навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти для спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою
для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату 2-А клас
2020/2021 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7
	Іноземна мова	2
Математична	Математика	4

Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3
Технології	Трудове навчання	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3
Усього		23
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	3,5
	Лікувальна фізкультура	2,5
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		20
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		29

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової школи для дітей із затримкою психічного розвитку
з навчанням українською мовою 2-А клас
2020-2021 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	
		2
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7
	Іноземна мова	2
Математична	Математика	4
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3
Технології	Трудове навчання	1
Інформативна	Інформатика	1
	Музичне мистецтво	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Фізична культура	3
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		23
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	1
	Ритміка	0,5
	Розвиток мовлення	1,5
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1

Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно - розвиткових занять)	20
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових	26

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти для спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою
для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату 3-А клас
2020/2021 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	3
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7
	Іноземна мова	2
Математична	Математика	4
Природнича	Я досліджую світ	3
Соціальна і здоров'язберезувальна		
Громадянська та історична		
Технології	Трудове навчання	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3
Усього		23
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	3,5
	Лікувальна фізкультура	2,5
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно- розвиткових занять)		20
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		29

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової школи для дітей з інтелектуальним порушенням
з навчанням українською мовою 4-А клас
2020/2021 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	4
Мови і література	Українська мова	7
	Іноземна мова	-
Математика	Математика	4

Природознавство	Природознавство	2
Суспільствознавство	Я у світі	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2
	Основи здоров'я	1
Технології	Трудове навчання	2
	Сходінки до інформатики	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Усього		21
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	3
	Ритміка	1
	Соціально-побутове орієнтування	1
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		20
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		26

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової школи для дітей із затримкою психічного розвитку
з навчанням українською мовою 4-Б клас
2020/2021 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	4
Мови і література	Українська мова	5,5
	Іноземна мова	1,5
Математика	Математика	4
Природознавство	Природознавство	2
Суспільствознавство	Я у світі	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2
	Основи здоров'я	1
Технології	Трудове навчання	1
	Сходінки до інформатики	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Усього		21
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	1,5
	Ритміка	0,5

	Розвиток мовлення	2
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно - розвиткових занять)		20
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		25

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової школи для дітей з інтелектуальним порушенням
з навчанням українською мовою 5-В клас
2020/2021 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	5
Мови і література	Українська мова	3
	Українська література	2
	Іноземна мова	-
Математика	Математика	4
Природознавство	Природознавство	1
Суспільствознавство	Я у світі	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2
	Основи здоров'я	1
Технології	Трудове навчання	7
	Інформатика	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Усього		24
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	1
	Лікувальна фізкультура	2
	Соціально-побутове орієнтування	2
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно - розвиткових занять)		20
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		29

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
спеціальних закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою для
дітей з інтелектуальним порушенням
6-А клас
2020/2021 навчальний рік

--	--

Освітні галузі	Навчальні предмети	6
Мови і література	Українська мова	3
	Українська література	2
	Іноземна мова	-
Математика	Математика	5
Природознавство	Природознавство	1
Суспільствознавство	Я у світі	-
	Географія	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2
	Основи здоров'я	1
Технології	Трудове навчання	8
	Інформатика	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Усього		27
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	1
	Соціально-побутове орієнтування	3
	Лікувальна фізкультура	2
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		20
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		33

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для дітей із складним порушенням розвитку (дітей з порушенням опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями 7 клас
2020/2021 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	7
Мови і література	Українська мова	3
	Українська література	2
	Іноземна мова	-
	Зарубіжна література	-
Математика	Математика	3
Природознавство	Біологія	1
	Географія	1
	Фізика	1
	Хімія	1
Суспільствознавство	Історія України	2

	Всесвітня історія	-
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2
	Основи здоров'я	1
Технології	Трудове навчання	8
	Інформатика	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Усього		28
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	2
	Лікувальна фізкультура	1
	Соціально-побутове орієнтування	2
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		2
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		30
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		33

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
спеціальних закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою для
дітей із затримкою психічного розвитку
7-Б клас
2020/2021 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	7
Мови і література	Українська мова	3
	Українська література	2
	Іноземна мова	2
	Зарубіжна література	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1,5
Суспільствознавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2
	Основи здоров'я	1

Технології	Трудове навчання	2
	Інформатика	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Усього		29,5
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	1
	Ритміка	1
	Корекція розвитку	2
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно - розвиткових занять)		20
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		33,5

Розклад навчальних занять погоджується письмово з батьками учнів (особами, які їх замінюють) і затверджується директором навчального закладу.

Виконання індивідуального навчального плану та програм, досягнення учнів у навчанні фіксуються в окремих журналах звичайного зразка, з урахуванням загальних вимог щодо ведення класних журналів.

Безпосередня організація інклюзивного навчання у закладі загальної середньої освіти здійснюється командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами закладу освіти (далі - команда супроводу). Основні принципи, завдання та функції, а також порядок організації діяльності команди супроводу визначені у Примірному положенні про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, затвердженому наказом МОН від 08.06.2018 № 609.

Відповідно до індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності на кожного учня з особливими освітніми потребами складається індивідуальна програма розвитку за формою згідно з додатком, яка забезпечує індивідуалізацію навчання, визначає конкретні навчальні стратегії та підходи.

В індивідуальній програмі розвитку зазначається загальна інформація про учня, наявний рівень знань і вмінь, динаміку розвитку, адаптацію навчального матеріалу, технічні пристосування, додаткові послуги (корекційно-розвиткові заняття), визначені на підставі висновку ІРЦ (інклюзивно-ресурсний центр).

Індивідуальна програма розвитку розробляється групою фахівців з обов'язковим залученням батьків учня або його законних представників, затверджується керівником загальноосвітнього навчального закладу і підписується батьками або законними представниками та переглядається двічі на рік (у разі потреби частіше) з метою її коригування.

В індивідуальній програмі розвитку зазначається кількість годин та напрями проведення корекційно-розвиткових занять, визначені у висновку ІРЦ з урахуванням особливостей психофізичного розвитку учня та типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ УЧНЯ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.